

ניצחון של אור

עלון השבת

ישיבת
ירושלים
לצעדי

כיתה קטנה אבל גדולה מחזור מ"ט

בס"ד ♦ שבת קודש פרשת בראשית ♦ ו' תשרי תשע"ג ♦ עלון מספר 8

זמני השבת – שעון חורף

מוצ"ש	הד"נ	
17:45	18:34	ירושלים
17:47	18:50	תל אביב
17:47	18:50	באר שבע

העלון יוצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קידוש השם הי"ד

"לקח טוב נתתי לכם" – הרב נועם צחור

"כל ההתחלות קשות" כך כותב רש"י בפירושו על המילים "כי לי כל הארץ" בפסוק ה' (שמות פרק י"ט) "אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים, ואשא אתכם על כנפי נשרים ואבא אתכם אלי. ועתה, אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתתי, והייתם לי סגלה מכל העמים, כי אני ה' האל האלהי ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש".

והקשר רעיון זה ניתן למצוא בפירושו בפרשתנו (פסוק א') "אמר רבי יצחק: לא היה צריך להתחיל [את] התורה אלא (שמות יב ב) מהחודש הזה לכם, שהיא מצווה ראשונה שנצטוו [בה] ישראל, ומה טעם פתח בבראשית, משום (תהילים קיא ו) כוח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גויים, שאם יאמרו אומות העולם לישראל לסטים אתם, שכבשתם ארצות שבעה גויים, הם אלהים אלהי כח האל האלהי הקביר הוא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו, כיצונו נגמ אלה וביצונו (אלה אלהי נגמ אלו". ויש לברר, שהנה עפ"י דברי רש"י בבראשית, ארץ ישראל ניתנת על ידי הקב"ה בתנאי יסוד ברורים, שמהווים את הברית וההסכמה בין המאציל, הבורא, היוצר ועושה את היקום כולו, להולך בדרכיו שאז יש לו חלק ונחלה בארץ, וחלילה בהיפך. ועינינו ראו ולא זר, "מפני חטאינו גלינו מארצנו. ונתרחקנו מעל אדמתנו", ואם כן, מה זכו ישראל שאע"פ שחטאו וגורשו מארצם, לא נלקחה מהם זכותם על ארץ הקודש, כפי שנלקחה מעמי כנען שהיו כאן לפניו? רש"י (שם) מאיר את עינינו ומתוך כך את דרכנו וחובותנו, והנכון לומר זכותנו הנובעת מה"בראשית". וזה לשונו: "בראשית ברא" - אין המקרא הזה אומר אלא דרשני, כמו שדרשוהו רבותינו ז"ל בשביל התורה שנקראת (משלי ח כב) ראשית דרכו, ובשביל ישראל שנקראו (ירמיה ב ג) ראשית תבואתו" (עכ"ל). הקשר הבלתי אמצעי, הישיר וההדוק בין ישראל לראשית, לתורה כזו שמהווה את המפה המדוייקת והמעודכנת ביותר למסע החיים בעולם הזה, היא המאפשרת גם בגלות הפיזית וגם הרוחנית, להיות כשומר הזכות על הארץ היא אשר יהא. כאשר אנו מצויים בפתחה של התורה, במצב תחילי של "בראשית", נצטרך להתחדש ולהוסיף מחיל אל חיל. נצטרך להגן ולשמור מכל משמר, שמירה מעולה ולא שמירה פחותה, כי לא די לנו בדלת העומדת ברוח מצויה, אלא נעמיד דלתות וחומות העומדות דווקא ברוח שאינה מצויה. לא די לנו בשמירה על מצוות "עשה", אלא חייבים אנו להישמר כפל כפליים ממצוות "לא תעשה", שנפש האדם מתאוה להם. וכבר למדנו בגמרא שלנו (ב"ק פרק הכונס) "הכונס צאן לדיר ונעל בפניה כראוי הוציאוהו לסטים לסטים חייבין..", ויצה"ר הוא ליסטים גמור, ועל האדם לא להניח את גשמיותו (הבהמיות שבו) בקחמה (בחומם של התאוות) או שמסרה לחרש שוטה וקטן (למסור את גופו לשליטת יצה"ר המכונה "מלך זקו וכסיל" - עפ"י הפסוק בקהלת פרק ד) ויצאה והזיקה חייב...".

נחזור יחד אל ה"ראשית", אל "אנכי ה' אלקיך", נשוב אל התורה, הנקראת "ראשית": "ה' קנני ראשית דרכו קדם מפעליו מאז" (משלי ח). ונסיים בקמה שפתחנו, "כל ההתחלות קשות", אך כמו הבריאה החדשה והמתחדשת בכל שנה ושנה, נאזור כוח מדברי תורתנו הקדושה, ונתחיל מבראשית. נהיה נקיים מכל רבב של חטא ועוון, על ידי דבקות בתורה ובמצוות, "כי הים חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה". אכ"ר.

למשפחת כיתה 3/ט שלוחה ברכת שבת שלום וחורף בריא

"שמע בני מוסר אביך"

חז"ל אמרו: "מפני מה נברא אדם אחרון לכל מעשה בראשית? שאם תזוח דעתו עליו, יאמר לו: יתוש קדמך". (סנהדרין ל"ח.)

ויש לשאול, מה באו חז"ל ללמדנו, מעבר להזכיר לאדם שלא להתגאות, שהרי יתוש קטן, גדול ממנו, מבחינת התוכנית האלוקית.

אך בהתבוננות נוספת, אמנם היתוש קדם לאדם, אך האדם, יש בו שכל ובינה, ומוצא דרכים מגוונות להרוג את היתוש שמזיקו? אלא, שהיא היא הנותנת. היתוש הקטן, שזמזומו בעת מעופו גורם לאדם לחפש, לבדוק, ולהתכונן ל"מלחמת השמד", משל הוא ליצר הרע.

יצר הרע בא בדברים קטנים בתחילה, כאלו שדעת האדם אומרת, "לא נורא", "זה רק מדרבנך", "זו חומרה", ובכך "עוקץ" את האדם הלא מוכן. אם כן, במעופו הזמזמני קורא לנו היתוש: שורו הביטו וראו, היו מוכנים למלחמה היומיומית נגד היצר, הגנו על עצמכם, ולא? "יתוש קדמך", כלומר, הקדים אותך ועקץ ומצץ את דמך, ואתה? מגרד, מתנפח, ובעצם אובד עצות.

"בהצלחה בצידי היתושים".

"ואל תטוש תורת אמן"

התרגשות רבה יש בהתחדשות. השמחה והרצון לפרוץ דרכים חדשות, לגלות אתגרים חדשים. המילה עצמה "חֲדָשׁ" מסמלת "חידוש", משהו שאולי היה, אך מסיבות הזמן, היכולת, הידע, וההשקעה, המתח החיובי שקיים בכל דבר חדש, נותן לנו כוחות לרוב, ציפיות ותקוות רבות. לעיתים, מרוב שמחה, תקוה וחלום, ההתמודדות עם חיי היומיום, השפע והאנרגיה העצומה, יכולים לבלבל, לתסכל, ולהחליש ואפילו לגרום למעידה, נפילה. בפרשה, התורה מתארת את יופי הבריאה האלוקית ואת שלמותה. את כתר הבריאה "אדם הראשון", מלא כוחות, תקוות, וחלומות שמימיים. ובידוע, אדם הראשון חטא. חטאו המרכזי היה "מתיחת גבולות", לראות עד היכן ניתן לעשות את מה שאסור, לטעום "מים גנובים", לבחון את ה'. בשל נסיון זה גרם אדה"ר לגירושו מגן העדן, ולעמידתו בחייו המעשיים במבחן שנכשל בו בגן עדן. לדעת לומר לא!!! להתנגד לשלילי, להתרחק מהרע הכי רחוק שאפשר, לברוח מסכנה רוחנית עכשיו ומיד. עם חזרתכם ללימודים לאחר חופשת החגים, זיכרו – אחרי החגים עם כל האנרגיות של קדושת הימים הללו, עליכם לאזור כוח, לשים גדרות ומגינים, להתבונן היטב לבל תכשלו ותמעדו בהבלי הזמן. בהצלחה!!!

"שמירת הלשון" - הלכות לשון הרע

הלכות לשון הרע, כלל ב, סעיף א
אסור לספר לשון הרע על חברו אפילו שהדברים אמת, ואפילו בפני אדם יחיד. וככל שיתרבו השומעים, כך גדול עוון המספר. כי חברו מתגנה יותר, כיון שגנותו מתפרסם ליותר אנשים, וגם כי מכשיל יותר אנשים בשמיעת לשון הרע.

מאורות הפרשה

נסיונו של אדם הראשון עדיין ממשיך ...
פעמים רבות, כשהאדם המודרני והאינטליגנט נפגש עם אחד מציוויי ה' שלא מתיישבים על שכלו ודעתו. זוהי אחת מההתלבטויות הקשות של האדם האם להישמע לציווי ה', גם כאשר הוא נראה בעינינו לא הגיוני, או לנהוג ע"פ דעתנו בניגוד לציווי ה'. רש"ר הירש אומר, שנסיונו של אדם הראשון חוזר אל כל אדם בכל זמן. אכילה מעץ הדעת היא מטאפורה להתנהגות ע"פ דעתנו האישית. הימנעות מאכילה זו היא ההתנהגות של עובדי ה'. המסקנה של ההתלבטות ידועה: מי שאוכל מעץ הדעת, בסופו של דבר מגורש מגן עדן, לעומת זאת "משפטי ה' ... מתוקים מדבש ונופת צופים".

הודעות ועדכונים

בשבוע הבא יערכו מבחנים בגמרא ובספר יהושע

הורים יקרים השתתפותכם בפורום חשובה מאוד. נשמח לראותכם פעילים יותר.

שיעורים קבועים בפ"ש ובמוסר מועלים לאתר כל שבוע בימי חמישי. האזנה נעימה.

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד